

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Kiuru, Noona; Pakarinen, Eija

Title: Iso osa nuorista kärsi korona-ajasta : hyvinvointi heikkeni, oppiminen vaikeutui ja yksinäisyys lisääntyi

Year: 2023

Version: Published version

Copyright: © Kirjoittajat 2023

Rights: CC BY-ND 4.0

Rights url: <https://creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0/>

Please cite the original version:

Kiuru, N., & Pakarinen, E. (2023, 28.3.2023). Iso osa nuorista kärsi korona-ajasta : hyvinvointi heikkeni, oppiminen vaikeutui ja yksinäisyys lisääntyi. MustRead.
<https://www.mustread.fi/artikkelit/iso-osa-nuorista-karsi-korona-ajasta-hyvinvointi-heikkeni-oppiminen-vaikeutui-ja-yksinaisyys-lisaantyi/>

AKATEMIA, KORONAVIRUS, KOULUTUS, NUORET, OPPIMINEN, TERVEYS

Iso osa nuorista kärsi korona-ajasta: hyvinvointi heikkeni, oppiminen vaikeutui ja yksinäisyys lisääntyi

Nuorten eristäminen pitkäksi aikaa kotiin koronapandemian aikana ei ollut hyvä ratkaisu. Poikkeusoloissakin on keskeistä tukea nuorten yhteisöllisyyttä ja joukkoon kuulumista, apulaisprofessorit Noona Kiuru ja Eija Pakarinen Jyväskylän yliopistosta kirjoittavat. VAPAA LUKUOIKEUS

Noona Kiuru, Eija Pakarinen Jyväskylän yliopisto 28.3.2023 11:57

"Nuorten hyvinvoinnin tukemiseksi ja eriarvoistumiskehityksen selättämiseksi on tärkeää pohtia, miten pystytään tasoittamaan nuorten välisiä eroja oppimisessa ja hyvinvoinnissa."

Maaliskuussa 2020 [valtioneuvosto ilmoitti](#) Suomen olevan poikkeusoloissa. Kouluissa ja oppilaitoksissa alkoi laajamittainen etäopetusjakso, joka kesti kahdeksan viikkoa.

Tämän jälkeenkin yksittäisiä oppilasryhmiä tai oppilaita voitiin siirtää lyhyeksi aikaa etäopetukseen korona-altistusten tai todennettujen koronatartuntojen takia. Lisäksi yksittäiset oppilaat saattoivat olla pitkiäkin aikoja etäopetuksessa siksi, että he itse tai joku heidän perheenjäsenistään kuului koronavirukseen sairastumisen kannalta riskiryhmään.

Koulujen ja oppilaitosten sulkemisten lisäksi erilaiset harrastuspaikat sekä nuorisotalot olivat pitkiä aikoja suljettuina koronapandemian vuoksi. Myös moni nuoruuteen liittyvä tärkeä tapahtuma (mm. rippileirit, vanhojen tanssit, penkkarit) jäi kokematta.

Aikuisten fyysinen terveys ajoi nuorten tarpeiden edelle

Koronapandemiaan liittyvien rajoitustoimien valmistelua hoitivat aikuiset. Päätöksiä ja rajoitustoimenpiteitä tehtiin (aikuisten) fyysisen terveyden näkökulmasta, vaikka monet rajoitukset vaikuttivat erityisen voimakkaasti lapsiin ja nuoriin.

Suomen laissa on selkeästi määritelty lapsen oikeus osallistua itseään koskevaan päätöksentekoon. Yksilöllisten kokemusten ja tarpeiden huomioiminen koulutuspoliittisessa päätöksenteossa ja opetuksen järjestämisessä on keskeistä tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen koulutuksen näkökulmasta. Tähän liittyy keskeisesti lasten ja nuorten oman äänen kuuleminen.

Käytännössä lasten osallisuus ja kuuleminen toteutuvat kuitenkin hyvin vaihtelevasti. Erityisen heikosti tulevat kuulluksi esimerkiksi lastensuojelun piirissä olevat lapset ja nuoret sekä kieli- ja kulttuuritaustansa takia vähemmistöön kuuluvat, kuten maahanmuuttajataustaiset, lapset ja nuoret.

On kuunneltava myös hiljaisia ääniä

Suomen Akatemian rahoittama monitieteinen Resilientti koulu ja koulutus (EduRESCUE) -tutkimushanke etsii ratkaisuja suomalaisen koulutusjärjestelmän resilienssin vahvistamiseksi. Tavoitteena on parantaa yhteiskunnan kykyä toipua vastoinkäymisistä sekä selviytyä tulevaisuuden kriiseistä.

Hankkeessa kuunnellaan ”hiljaisia ääniä” eli kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevia nuoria, jotka eivät ole tulleet kuulluiksi heitä koskevassa päätöksenteossa. Nuorten kokemuksia kuullaan tiiviissä yhteistyössä eri järjestöjen ja kentän toimijoiden kanssa. Hiljaisten äänten EduRESCUE-tutkimuksen tulokset osoittavat, että koronapandemia heikensi merkittävästi nuorten kokemaa hyvinvointia, lisäsi yksinäisyyttä ja vaikeutti oppimista.

Haittoja ja huolia 50–75 prosentille nuorista

Jopa kolme neljäsosaa kyselyyn vastanneista noin 12–28-vuotiaista nuorista koki hyvinvointinsa heikentyneen koronapandemian aikana.

Lisäksi kaksi kolmasosaa nuorista koki yksinäisyytensä lisääntyneen. Noin puolet nuorista koki oppimisensa vaikeutuneen. Poikkeuksellinen tilanne lisäsi monen nuoren kokemaa ahdistuneisuutta ja stressiä.

”Osalle jo pelkkä avun hakeminen on liian iso ponnistus.”

Oman terveytensä ja hyvinvointinsa lisäksi nuoret olivat koronapandemian aikana huolissaan läheisistään. Nuorten vastauksissa ja SPR:n nuorten turvatalojen kanssa järjestetyissä digiraatikeskusteluissa nousi myös esiin koettu vaikeus tuen saamisessa ja hoitoon pääsemisessä.

Vastaajat kantoivat huolta erityisesti niistä nuorista, joille jo pelkkä avun hakeminen on liian iso ponnistus. Pelkistä olemassa olevista palveluista tiedottamisen sijaan nuoret kaipasivat konkreettisia toimenpiteitä ja lisää resursseja erityisesti matalan kynnyksen mielenterveyspalveluihin.

Apua ja tukea tulee olla saatavilla lähellä, siellä missä nuoret ovat. Avun hakeminen on jo valmiiksi korkean kynnyksen takana, ja odotusajat voivat olla pitkiä.

Joka kymmenennen hyvinvointi parani

Tutkimuksen alaryhmätarkastelu korosti kuitenkin nuorten pandemia-ajan kokemusten yksilöllisiä eroja.

Yhtäältä oppimisen, hyvinvoinnin ja sosiaalisten suhteiden haasteet näyttivät kasautuvan samoille nuorille. Suurimpaan alaryhmään (42 %) kuuluivat ne nuoret, joilla hyvinvointi heikentyi, yksinäisyys lisääntyi ja oppiminen vaikeutui koronapandemian aikana. Tähän ryhmään kuuluvilla nuorilla esiintyi muita nuoria enemmän alakuloisuutta, ahdistuneisuutta ja koulu-uupumuksen tunteita. He myös kokivat saavansa vain heikosti tarvitsemaansa tukea muilta ihmisiltä.

Toisaalta kolmasosa nuorista koki, ettei koronapandemialla ollut juurikaan vaikutuksia. Vajaa kymmenesosa vastanneista koki koronapandemian jopa parantaneen heidän hyvinvointiaan, vähentäneen yksinäisyyttä ja helpottaneen oppimista. He myös raportoivat pääsevänsä nopeammin yli vastoinkäymisistä ja palautuvansa nopeammin stressaavista tilanteista kuin monet kielteisiä seurauksia raportoineet nuoret.

Mitä voisimme ottaa opiksi?

Poikkeusolojen ja laajamittaisen etäopetuksen seurauksena nuorten oikeudet oppimiseen ja riittävään tukeen vaarantuivat. Kouluissa ja oppilaitoksissa etäopetusta toteutettiin vaihtelevasti, sillä myös opettajat, rehtorit ja kouluhenkilökunta olivat täysin uuden tilanteen edessä.

Kun koulut sulki ovensa ja kouluyhteisöjen yhteisöllisyys heikentyi, se heijastui voimakkaasti myös nuorten hyvinvointiin. Pitkittynyt sosiaalinen eristäytyneisyys heijastui kielteisesti nuoruuden elämänvaiheeseen, johon kuuluu olennaisesti kaverisuhteiden luominen ja vapaa-ajanvietto vertaisten kanssa.

”Koronapandemia koetteli erityisesti niiden hyvinvointia, jotka voivat heikosti jo ennen koronaa.”

Pandemian aikana menetettyjen hyvinvointia ja arjen hallintaa tukevien rutiinien takaisin saaminen ei ole ollut helppoa. Osalle nuorista paluu sosiaaliseen kanssakäymiseen etäopetuksen ja sosiaalisen eristämisen jälkeen on ollut vaikeaa.

Koronapandemia ei myöskään kohdellut nuoria tasa-arvoisesti. Se koetteli erityisesti niiden hyvinvointia, jotka voivat heikosti jo ennen koronaa. Hyvinvointiin liittyvät pulmat kasautuivat, sillä apua ei ollut saatavilla samalla tavoin kuin aiemmin. Nuorten oppimisvaikeuksia tai yksilöllisiä tarpeita ei myöskään välttämättä kyetty huomioimaan riittävästi etäopetuksessa.

Nuorten moninaiset kokemukset haastavat pohtimaan yhteisöjen ja yhteiskunnan yhteisvastuullisuutta sekä nuorten mahdollisuutta osallisuuteen.

Seuraukset ovat kauaskantoisia

Nuorten eristäminen pitkäksi aikaa kotiin ei selvästikään ollut hyvä ratkaisu. Seuraukset nuorten hyvinvointiin ovat olleet kauaskantoiset. Kriisi on aina myös mahdollisuus oppia uutta ja kehittää olemassa olevia käytänteitä. On tärkeää selvittää, mikä toimi hyvin ja ottaa oppia hyvistä käytänteistä.

Jatkossa on keskeistä tukea nuorten yhteisöllisyyttä ja joukkoon kuulumista myös mahdollisissa poikkeusoloissa. Nuorten hyvinvoinnin tukemiseksi ja eriarvoistumiskehityksen selättämiseksi on tärkeää pohtia, miten pystytään tasoittamaan nuorten välisiä eroja oppimisessa ja hyvinvoinnissa.

Nuorilla on oikeus vaikuttaa heitä koskeviin asioihin ja saada tarvitsemaansa oppimisen ja hyvinvoinnin tukea. Nuorten osallisuus ja äänen kuuleminen on tulevaisuuden kriisien ja oikeudenmukaisen yhteiskunnan rakentamisen kannalta keskeistä.

Päätöksenteossa tulee huomioida päätösten vaikutus nuorten hyvinvointiin sekä osallisuuden ja oikeuksien toteutumiseen, sillä nuoret rakentavat tulevaisuuden.

Noona Kiuru

Noona Kiuru on apulaisprofessori Jyväskylän yliopiston psykologian laitoksella ja toimii tutkijana Suomen Akatemian strategisen tutkimuksen neuvoston (STN) rahoittamassa EduRESCUE-hankkeessa.

Eija Pakarinen

Eija Pakarinen on apulaisprofessori Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitoksella ja toimii tutkijana Suomen Akatemian strategisen tutkimuksen neuvoston (STN) rahoittamassa EduRESCUE-hankkeessa.

Tämän sisällön mahdollistaa Jyväskylän yliopisto.
Journalistinen päätösvalta on MustReadin toimituksella.

Tämä artikkeli on julkaistu Creative Commons CC BY-ND 4.0 -lisenssillä.

Tutustu muihin vapaan lukuoikeuden Akatemia-artikkeleihin

Piditkö artikkelista?

**REKISTERÖIDY JA KOKEILE MUSTREADIA
14 PÄIVÄÄ MAKSUTTA**

Keskustelu

Tätä juttua ei ole vielä kommentoitu.

© Toinen Aatos 2023